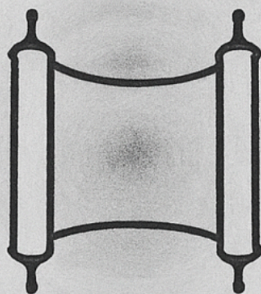

בס"ד

**Menachem Nachum
of Chernobyl
Me'or Einayim
Parshas Lech Lecha**

Dedicated To:

טנייה מלכה בת דינה דבורה
דפואה שלמה

To find more Maamarim and to dedicate one visit:

ChassidusNow.com

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim

Parshas Lech Lecha

מאמר א

And Hashem said to Avram, "Go for yourself." Rashi explains: for your benefit and for your good. And it is difficult — for it is written, "Avraham My beloved" (Yeshayahu 41:8), that he served Hashem out of his love for Him, and not for any personal gain.

וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָם לְדָיִךְ, פִּירְשׁ רַש"י: לְהִנָּאֲתָךְ וּלְטוֹבָתְךָ, וְקוּשָׁה — הֵלֵא פְתוּב "אַבְרָהָם אֱהָבִי" (ישעיהו מ"א, ח'), שֶׁעָבַד אֶת ה' מֵאַהֲבָתוֹ אוֹתוֹ וְלֹא מִשׁוּם פְּנִיָּה.

But it is possible to say: It is written "Avraham, Avraham," "Yaakov, Yaakov," "Moshe, Moshe." This means that Hashem's portion is with him, and the tzaddik, just as he exists here in the lowly world, so too is his root above.

וְיֵשׁ לֵאמֹר, דְּכָתוּב "אַבְרָהָם אַבְרָהָם", "יַעֲקֹב יַעֲקֹב", "מֹשֶׁה מֹשֶׁה" — הֵינִינוּ כִּי חֵלֶק ה' עִמּוֹ, וְהַצָּדִיק כְּמוֹ שֶׁהוּא כָּאֵן בְּעוֹלָם הַשְּׁפָל, כֵּן הוּא שָׂרֵשׁ לְמַעְלָה.

And for this reason he was created here — so that even though he is clothed in a coarse body, nevertheless, through the goodness of his choice, he serves Hashem, and does not deny the "seal of the King," meaning the signature of the King.

וְלִזֶּה נִבְרָא פֹה, כְּדִי שְׂאֵף עַל פִּי שֶׁהוּא נִתְלַבֵּשׁ בְּגוֹף עָכוּר, אֵף עַל פִּי כֵן, בְּטוֹב בְּחִירָתוֹ עוֹבֵד אֶת ה', וְאֵינוֹ מַכְחִישׁ פּוּמְבִי דְּמִלְכָּא, הֵינִינוּ חוֹתֵם הַמֶּלֶךְ.

And he is, in this world, a tzaddik just as he is a tzaddik in his root above — and this is the meaning of "Avraham, Avraham": that Avraham here below is a tzaddik just as he is a tzaddik in his root above.

וְהוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה צָדִיק כְּמוֹ שֶׁהוּא צָדִיק בְּשָׂרְשׁוֹ שְׁלִמְעָלָה — וְזֶהוּ "אַבְרָהָם אַבְרָהָם", שֶׁהוּא אַבְרָהָם פֹּה צָדִיק כְּמוֹ שֶׁהוּא צָדִיק בְּשָׂרְשׁוֹ שְׁלִמְעָלָה.

And so it is with other tzaddikim, whose names here are as they are above — tzaddikim.

וְכֵן בְּיִתְרַ צְדִיקִים, שֶׁשְּׁמֵם פֹּה כְּמוֹ שֶׁהֵם לְמַעְלָה צְדִיקִים.

And it is known that the souls above enjoy the radiance of the Shechinah, yet this is "bread of shame" (Zohar II, 87a) — for whoever eats that which is not his, is ashamed to look upon the Giver.

וְיָדוּעַ כִּי הַנְּשָׁמוֹת נִהְנִין לְמַעְלָה מִזִּיּוֹ הַשְּׂכִינָה, רַק שֶׁהוּא "נֶהְמָא דְּכִסּוּפָא" (זהר ח"ב, פ"ז ע"א), כִּי "מֵאֵן דְּאָכִיל דְּלֹא דִּילִיה — בְּהִיל לְאַסְתַּכְּלָא בֵּיה" —

Therefore, Hashem, blessed be He, lowered the soul below, so that through the goodness of its choice, in serving Hashem, it will receive reward for its own action, and will not have the "bread of shame."

וְלִזֶּה הוֹרִיד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַנְּשָׁמָה לְמַטָּה, כְּדִי שֶׁבְּטוֹב בְּחִירָתָהּ שֶׁתַּעֲבֹד אֶל ה' — יִשְׁתַּלֵּם לָהּ שֶׁכֶר פְּעוּלָתָהּ, וְלֹא יִהְיֶה לָּהּ "נֶהְמָא דְּכִסּוּפָא" —

And this is the meaning of "Go for yourself" — for your benefit and for your good — that as a reward for your own work, they will give you delight and goodness, not the bread of shame.

וְזֶהוּ "לְדָיִךְ לְהִנָּאֲתָךְ וּלְטוֹבָתְךָ", שֶׁבְּשֶׁכֶר פְּעוּלָתְךָ יִתְּנוּ לְךָ הִנָּאָה וְטוֹבָה, וְלֹא "נֶהְמָא דְּכִסּוּפָא" —

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim

Parshas Lech Lecha

And behold, even though the soul is clothed in a coarse physical body, and longs for material and earthly desires — from this very state itself, one can go in the service of Hashem.

והנה, הגם שהנשמה היא מלוכלכת בחומר העכור, ומתאנה לתאוות גשמיות וארציות — מזה גופא תוכל ללכת בעבודת ה'.

And this is what is meant by “from your land” — from your materiality, from your earthliness, you can go forth in the service of Hashem.

וזהו “מארצך” — מתוך ארצייותך תוכל ללכת בעבודת ה'.

For as long as a person is not in the state of humility, he cannot serve Hashem, for “I and He cannot dwell together” (Sotah 5a).

כי כל זמן שאין האדם בגדר השפלות — אינו יכול לעבוד את ה', כי “אין אני והוא כו'” (סוטה ה' ע"א).

And from where does humility come to a person? The Tanna said: “From where did you come?” (Avos 3:1). When a person sets his heart to think that his beginning was from such a foul drop, and his end is to become dust — what reason has he to be proud?

ומאין יבוא לאדם השפלות? אמר התנא: “מאין באת” (אבות ג', א'). וכשהאדם נותן אל לבו, שמתחלת בואו היא מדבר סרויה כזה, וסופו לבוא לעפר — מה לו להתגאות?

If both the beginning and the end are things unworthy of pride, then also that which is in between has no importance.

אם ההתחלה והסוף — דברים שאין בהם להתגאות, אף זה מה שהוא באמצע — אין בגדר חשיבות.

And this is [the meaning of] “and from your birthplace” — if you remember from where you were born, from a putrid drop, then you will see to humble yourself to the ground.

וזהו “וממולדתך” — אם תזכור מאין נולדת, מטפה סרויה — מחמת זה תראה להשפיל עצמך אל הארץ.

“To the land that I will show you” — meaning, that you will reach the state of “lands of the living.” For King David, peace be upon him, said (Tehillim 116:9), “I shall walk before Hashem in the lands of the living.”

אל הארץ אשר אראה — שיהיו נקראים “ארצות החיים”, כי דוד המלך ע"ה אמר (תהלים קט"ז, ט): “אתהלך לפני ה' בארצות החיים”.

For material things — such as eating, drinking, and other bodily needs — if they are done out of desire, they contain no life; but if one eats to satisfy his soul, and elevates eating, drinking, and other human needs to Hashem with good intention — as it is written, “In all your ways know Him” (Mishlei 3:6), and “All your deeds should be for the sake of Heaven” (Avos 2:12) — then they are called “lands of the living.”

כי דברים גשמיים כגון אכילה ושתיה ושאר צרכי בני אדם — אם עושין אותם בשביל תאוה, אין בהם חיות; מה שאין כן, אם אוכל לשבע נפשו, ומעלה האכילה והשתיה ושאר צרכי בני אדם אל ה' בטוב כוונתו — כדכתיב “בכל דרכיך דעהו” (משלי ג', ו'), ו”כל מעשיך יהיו לשם שמים” (אבות ב', י"ב) — אז הם נקראים “ארצות החיים”.

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim

Parshas Lech Lecha

For in his earthliness dwells the Living of life — and this is “to the land that I will show you”: that his very materiality should become the “lands of the living.”

פי בארציותו שוכן בהם חי החיים — וזהו “אל הארץ אשר אראך”, שיהיו נקראים “ארצות החיים”.

“And I will make you into a great nation.” For it is written, “Then I will transform the peoples to a clear language, that they may all call upon the Name of Hashem” (Tzefanyah 3:9).

ואעשה לגוי גדול. כי כתוב “אז אהפך אל העמים שפה ברורה, יחד לקרא כלם בשם המיוחד” (צפניה ג', ט).

For when we serve Hashem, though we are partners with the nations of the world and with the animals in our physical actions, if we serve Hashem also within our materiality, then we nullify the evil from the world.

פי בהיות אנו עובדים את ה', ואנו ממשתפים עם אומות העולם ועם הבהמות במעשינו הבהמיים, ואם אנו עובדים את ה' גם בארציות — אז אנו מבטלים את הרע מן העולם.

Therefore, it is written (Yeshayahu 11:6), “And the wolf shall dwell with the lamb,” meaning that there will be no evil in the world — “They shall not harm nor destroy” etc.

לכן כתוב (ישעיהו י"א, ו'): “וגר זאב עם כבש”, ולא יהיה רע בעולם — “לא ירעו ולא ישחיתו כו”.

And then all the nations will also serve Hashem — and this will be through us, when we serve Hashem in all our ways, even within our material selves.

ואז כל האומות יעבדו גם כן את ה', וזהו מחמתנו, שנעבד את ה' בכל דרכיו, גם בארציותינו.

And since they are joined with us, we elevate them through our service — and all their service of Hashem will be accounted as part of our own.

והמה משתפים עמנו, ומעלים אותם בעבודתנו, וכל עבודתם שיעבדו את ה' — לעבודתנו מתחשבת.

And this is [the meaning of] “And I will make you into a great nation,” that through your righteousness, even the nations will serve Hashem.

וזהו “ואעשה לגוי גדול” — שממדת צדקתך, יעבדו גם הגוים את ה'.

“And I will make your name great.” For the Arizal wrote that every Jew has a name in holiness — meaning, the name given by his father is his soul and life-force.

ואגדלה את שמך. פי כתב האר"י ז"ל, כי כל איש ישראל יש לו שם בקדושה — היינו, השם שקרא לו אביו הוא נשמתו וחיותו.

And further, he has another name because he is mixed of good and evil — he has a second name from the side of evil.

ועוד יש לו שם אחר, מחמת שהוא מערב משוב ורע — יש לו שם שני מחלק רע.

Therefore, the wicked after their death do not know their name, because they did not improve their deeds — and their evil name still exists.

לכן הרשעים אחרי מותם אינם יודעים את שמם, מחמת שלא היטיבו מעשיהם, ועדיו קים השם של הרע שלהם.

But the tzaddik — after he has nullified his evil, he nullifies his evil name, and it becomes included within his good name.

לאפקי הצדיק — אחר שביטל את רעו, ביטל שמו הרע, ונקלל בשם טוב שלו.

And this is [the meaning of] “And I will make your name great” — that your name will become great, for even the evil will be transformed to good.

וזהו “ואגדלה את שמך” — ששמך יתגדל, גם הרע ישוב למוטב.

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim

Parshas Lech Lecha

“And you shall be a blessing” — for after you do all of the above, then all of the influences and blessings that come into the world will all be from you.

וְהָיָה בְרָכָה — כִּי אַחֲרֵי שֶׁתַּעֲשֶׂה כִּנּוּל, אַז כָּל הַהַשְׁפָּעוֹת וְהַבְּרָכוֹת שֶׁיָּבוֹאוּ לָעוֹלָם — הוּא יִהְיֶה הַכֹּל מִמֶּנּוּ.

For you will be a channel to draw down the flow from the higher world — and this is [the meaning of] “And you shall be a blessing.”

כִּי תִהְיֶה צְנוּר לְהוֹרִיד הַשְׁפָּע מֵעוֹלָם הָעֶלְיוֹן — וְזֶהוּ “וְהָיָה בְרָכָה”.

“And Avraham went as Hashem had spoken...” — for the tzaddik fulfilled all that was mentioned above. “And Lot went with him.” And it is stated in the Midrash HaNe’elam: Avram is the soul, and Lot is the evil inclination.

וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר וְגו' — כִּי קָיָם הַצַּדִּיק אֶת כָּל הַנִּבְּיָא. וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט. וְאִיתָא בְּמִדְרַשׁ הַנֶּעְלָם: אַבְרָם הוּא הַנֶּשְׁמָה, וְלוֹט הוּא הַיֵּצֶר הָרָע.

And behold, when the tzaddik goes from level to level, the evil inclination also goes with him — for even though he has nullified physical desires and ascended to a great level, still there, the evil inclination entices him.

וְהִנֵּה, בְּהִיּוֹת הַצַּדִּיק הוֹלֵךְ מִמִּדְרָגָה לְמִדְרָגָה, גַּם הַיֵּצֶר הָרָע הוֹלֵךְ אִתּוֹ עִמּוֹ. כִּי אֵף שֶׁבִטֵּל הַתַּאֲוֹת הַגִּשְׁמוּיִת, וְבָא אֶל מִדְרָגָה גְּדוּלָּה — גַּם שָׁם הַיֵּצֶר הָרָע מַפְתִּיחוֹ.

For whoever is greater than his fellow, his inclination is greater than he (Sukkah 52a), and it causes him to stumble in subtle matters.

כִּי “מִי שֶׁהוּא גְּדוֹל מִחֲבֵירוֹ — יֵצְרוֹ גְּדוֹל מִמֶּנּוּ” (סוּכָה נ”ב ע”א), וּמִכְשִׁילוֹ בְּדַבָּרִים דְּקִיָּים.

And there, he must guard himself even more from the evil inclination — for there, it can easily, G-d forbid, entice him through subtle matters that cannot be perceived.

וְשָׁם צָרִיךְ יוֹתֵר לְשָׁמֹר אֶת עַצְמוֹ מִן הַיֵּצֶר, כִּי שָׁם בָּקֵל יָכוֹל לְפַתּוֹתוֹ ח”ו בְּדַבָּרִים דְּקִיָּים, אֲשֶׁר אֵי אֲפָשֶׁר לְהִרְגִּישׁ.

For around him it is exceedingly stormy (Tehillim 50:3), and he needs perpetual guarding, to beware that he not sin, G-d forbid, even by a hair’s breadth — and this is easily understood.

כִּי סְבִיבּוֹ נִשְׁעָרָה מְאֹד (תְּהִלִּים נ', ג'), וְצָרִיךְ שְׁמִירָה מְעוֹלָם לְהִנָּהֵר שְׁלֵא יִחֻטָּא ח”ו — אֲפֹלוּ בְּחוּט הַשְׁעָרָה, וְקָל.

“And I will bless you” — the expression of “blessing.” For the Torah is the Tree of Life, and the Holy One, blessed be He, and the Torah are called one (Zohar I, 24a); it is also called the “Great Tree.”

וְאַבְרָכָךְ — לְשׁוֹן הַבְּרָכָה. כִּי הַתּוֹרָה הִיא עֵץ חַיִּים, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְאוֹרִינְיָתָא חַד — נִקְרָא גַם כֵּן (“אֵילָנָא וְרִבְרָבָא” (זוהר ח”א, כ”ד ע”א).

And we are blessed through the “Small Tree,” which is man — and this is the meaning of “And I will bless you,” an expression of grafting a tree into a tree.

וְנִתְבָּרַךְ בְּאֵילָנָא זוּטָא, הוּא הָאָדָם — וְזֶהוּ “וְאַבְרָכָךְ”, לְשׁוֹן הַבְּרָכָה אֵילָן בְּאֵילָן.

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim

Parshas Lech Lecha

[NOTE Summary

The Maamer of **Rabbi Menachem Nachum of Chernobyl** on *Lech Lecha* opens with the words “ויאמר ה' אל” — “אברם לך לך” — “And Hashem said to Avram, go for yourself.” The Chernobyler explains, based on Rashi’s comment “for your benefit and for your good,” that the soul’s descent into this world is not a punishment but a journey of divine purpose. Above, the soul delights in the radiance of the Shechinah, yet that pleasure is called *nahama d’kisufa* — “bread of shame” — because it is unearned. Hashem therefore sends the soul down into a coarse, physical body so that through its own free will, it can choose to serve G-d. The “going forth” — *lech lecha* — is thus the soul’s descent for its own ultimate good, so that its reward be its own and not a gift.

The Maamer continues: even though the soul is enclosed in materiality and subject to earthly desires, this very physical state becomes the means of ascent. “From your land, from your birthplace” — from within your own physicality and natural drives, you can serve Hashem. The secret of humility is bound up with this awareness. When one contemplates his beginning — a putrid drop — and his end — dust — there remains no room for arrogance. Only humility allows for the indwelling of the Divine, for “I and He cannot dwell together.” By transforming one’s bodily acts — eating, drinking, and worldly pursuits — into acts of divine service (“In all your ways know Him”), the physical realm itself becomes *Eretz HaChayim*, “the lands of the living,” in which the Living G-d dwells.

Practical Takeaway

The Chernobyler teaches that true spiritual growth does not mean fleeing from the physical, but transforming it. When we remember our humble origins and live with awareness that every mundane act can serve Hashem, our daily lives become channels of holiness. The body and its desires are not obstacles but instruments for divine connection. Each moment of honest humility and sanctified action turns our personal “earth” into “the land that I will show you.”

Chassidic Story

Once, Rabbi Menachem Nachum of Chernobyl was asked why he seemed so joyful even amid poverty and hardship. He smiled and replied, “A soul sits in the light of the Shechinah, basking in divine joy — yet it yearns to descend below, to find Hashem in a crust of bread, in a word of kindness, in a humble heart. When I find Him there, how can I not rejoice?”

END NOTE]

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim Parshas Lech Lecha

מאמר ב

And Hashem said to Avram, "Go for yourself..." and "I will make you into a great nation, and I will bless you, and I will make your name great, and you shall be a blessing." Rashi explains: "I will make you into a great nation" — this refers to what we say, "The G-d of Avraham." "And I will bless you" — this refers to what we say, "The G-d of Yitzchak." "And I will make your name great" — this refers to what we say, "The G-d of Yaakov." You might think we should conclude with all of them — therefore, the verse says, "And you shall be a blessing," meaning that with you we conclude.

And in the Midrash: the phrase "Lech Lecha" has the numerical value of one hundred. Here the Holy One hinted to him that through this journey he would merit a son born to him at the age of one hundred years, as Rashi explains — "Here you will not merit to have children," etc.

Now, to understand the matter: what is the good news in Hashem's statement that they would not conclude the blessings with all three? For earlier, He had already promised that His Divinity would be identified with Avraham and his seed; if so, even if the blessing concluded with all three, it would still be considered good news for Avraham, since they are his descendants.

And we will preface with what our Sages taught on the verse "In the beginning, G-d created..." (Bereishis 1:1) and the verse "On the day that Hashem Elokim made..." (Bereishis 2:4): at first it arose in thought to create the world with the Attribute of Justice, but He saw that the world could not endure; He therefore preceded the Attribute of Mercy and joined it with the Attribute of Justice.

And behold, it is wondrous — how can we say regarding the Creator, blessed be He, a change of will, G-d forbid? For He sees the end of a thing from its beginning. If so, what does it mean that "it arose in thought to create with the Attribute of Justice," when He foresaw that the world would not endure by Justice alone?

ויאמר ה' אל אברהם לך-לך וגו' ואעשה לך גדול ואברכה ואגדלה שמך והיה ברכה. ופירש רש"י: "ואעשה לך גדול" — זה שאומרים "אלקי אברהם". "ואברכה" — זה שאומרים "אלקי יצחק". "ואגדלה שמך" — זה שאומרים "אלקי יעקב". יכול יהיו חותמין בכולן — תלמוד לומר "והיה ברכה", בך חותמין.

ובמדרש: "לך-לך" עולה במספר מאה. כאן רמז לו המקום, שעל-ידי ההליכה יזכה לבן שיולד לו למאה שנה, וכפירוש רש"י — "כאן איתה זוכה לבנים". כו'.

והנה, להבין הענין — מה היא הבשורה שבשרו השם יתברך, שלא יהיו חותמין בכולן? הלא קודם לכן בשרו שיתחם אלוהותו יתברך בו ובזרעו, ואם-כן, בודאי גם אם היו חותמין בכולן — הנה נחשב לו גם כן לבשורה, מאחר שהם זרעו.

ונקדים מה שדברשו רז"ל על פסוק "בראשית ברא אלוקים" (בראשית א', א'), וכתוב "ביום עשות ה' אלוקים" (בראשית ב', ד') — שבתחלה עלה במחשבה לברוא העולם במדת הדין, ראה שאין העולם מתקיים — הקדים הקדוש-ברוך-הוא מדת הרחמים, ושתפה למדת הדין.

והנה, לכאורה יפלא — איך שיף לומר אצל הבורא ברוך-הוא שנוי רצון ח"ו, כי הוא מביט סוף דבר מראשיתו. ואם-כן, מה זה שעלה במחשבה לברוא במדת הדין, מאחר שצפה אל סוף דבר שלא יתקיים במדת הדין?

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim

Parshas Lech Lecha

And we must also understand what is written in the holy Zohar on the verse “These are the generations of the heavens and the earth when they were created” (Bereishis 2:4): “Do not read *behibar’am* (‘when they were created’), but *beAvraham* (‘through Avraham’)” — meaning through the Attribute of Chesed (Zohar I, 31b), for through His great kindness were the worlds created.

And we need to understand: why was it not written explicitly in the Torah as *beAvraham* (with the letters in order), but instead the letters were rearranged and written as *behibar’am*?

However, it is known that the secret of the creation of the worlds was through contractions (*tzimtzumim*). For the Creator, blessed be He, is complete in all attributes; nothing is lacking in Him, and it is impossible to say, G-d forbid, that because something was missing, He therefore needed to create the worlds.

For example, when a person lacks something, as long as he does not possess it, he is called lacking and not complete. Such a notion could never, G-d forbid, enter the mind of any intelligent being regarding the Creator, blessed be He.

For with Him, “was, is, and will be” are all the same. If so, that which exists in the future also existed in the past — before the creation of the worlds He was called complete in every perfection, and He had no need, G-d forbid, from Himself, to create the world.

But since He is exceedingly kind and abounding in goodness — as the verse says, “Hashem is good to all” (Tehillim 145:9) — and the nature of good is to bestow goodness, He desired to create the world to bestow good upon the creations, that they might recognize His sovereignty and delight in the radiance of His glory.

And for this purpose He created the worlds. As it is said: “Master of the world, Who reigned before any creature was created.” He was a King in complete perfection potentially, before any creature was formed.

וגם להבין מה שכתוב בזוהר הקדוש על פסוק “אלה תולדות השמים והארץ בהבראם” (בראשית ב', ד'): “אל תקרי בהבראם, אלא בִּאֲבְרָהָם” — וְהוּא מַדַּת הַחֶסֶד (זוהר ח"א, ל"א ע"ב), כִּי עַל־יְדֵי חֶסֶדוֹ הִגְדוּל הַיְתֵמָה בְּרִיאַת הָעוֹלָמוֹת.

וְצָרִיךְ לְהַבִּין: לָמָּה לֹא נִכְתַּב כֵּן בַּפְּרוּשׁ בַּתּוֹרָה — הָאוֹתִיּוֹת כְּסֹדֶר “בִּאֲבְרָהָם” — לָמָּה נִהְפָּךְ הַצִּדּוּק, וְנִכְתַּב “בִּהִבְרָאָם”?

אָבֵל דְּנוּדָע סוּד בְּרִיאַת הָעוֹלָמוֹת הִיָּה עַל־יְדֵי צְמִצּוּמִים, כִּי הַבּוֹרָא בְּרוּךְ־הוּא שָׁלֵם בְּכָל הַמַּדּוֹת, וְשָׁאִין חֶסֶד לוֹ שׁוּם דְּבָר, וְשֹׁמֵר ח"ו נְשַׁעֲלֵי־יְדֵי נְשִׁיָּה. חֶסֶד הַדְּבָר הַהוּא ח"ו נִצְטָרֵךְ לְבִרְאוֹ הָעוֹלָמוֹת.

כְּמוֹ מִשָּׁל הָאָדָם שֶׁחֶסֶר לוֹ אִיזֵה דְבָר, וְכָל זְמַן שָׁאִין לוֹ הַדְּבָר הַהוּא — נִקְרָא חֶסֶר וְאֵינוֹ נִקְרָא שָׁלֵם. בְּשִׁלְמוֹת — זֶה בְּיֻדָּאִי לֹא יַעֲלֶה עַל לֵב שׁוּם בֶּרֶשׁ־כָּל ח"ו לְחֹשֶׁב כֵּן בַּבּוֹרָא בְּרוּךְ־הוּא.

וְשֶׁאֲצִלוֹ יִתְבָּרַךְ הִיָּה הוֹנָה וְיִהְיֶה שְׁוִיוֹ. וְאִם־כֵּן, מֶה שֶׁהוּא בִּיְהִיָּה — הִיָּה גַם כֵּן בְּהִיָּה, שֶׁהוּא קֹדֶם בְּרִיאַת הָעוֹלָמוֹת, שֶׁהִיָּה נִקְרָא שָׁלֵם בְּכָל הַשְּׁלֵמוֹת, וְלֹא נִצְטָרֵךְ ח"ו מִצַּד עֲצָמוֹ לְבְּרִיאַת הָעוֹלָם.

אָבֵל מֵאַחֵר שֶׁהוּא חֶסֶדֶן גָּדוֹל וְרַב־חֶסֶד וְטוֹב, כְּמוֹ שֶׁאָמַר הַכֶּתוּב “טוֹב ה' לְכָל” (תְּהִלִּים קמ"ה, ט), וּמִטְּבַע הַטּוֹב לְהִיטִיב, וְרָצָה בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם לְהִיטִיב לַנִּבְרָאִים, וְשִׁפְּרוֹ כְּחַ מַלְכוּתוֹ וְיִתְעַנְּגוּ מִזֵּיו כְּבוֹדוֹ.

וְלִכְנוּנָה זֹו בְּרָא אֶת הָעוֹלָמוֹת, וְכְמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר: “אֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מְלֹךְ בְּטָרֶם כָּל יְצִיר נִבְרָא” — שֶׁהִיָּה מְלֹךְ בְּשִׁלְמוֹת הַגְּמוּר בְּכַח בְּטָרֶם כָּל יְצִיר נִבְרָא.

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim

Parshas Lech Lecha

But when “it was His will that all be made,” then “His Name was proclaimed King” — through the creations who recognize His kingship and the splendor of His majesty, delight in His service, and receive reward in this world and the next.

If so, the creation of the worlds was through His great kindness which shone upon the creations. However, the kindness of the Creator, blessed be He, is exceedingly great — a pure and refined light — which the creations could not bear.

Like the light of the sun — one cannot gaze upon and enjoy its radiance except through a screen that diminishes the light according to the capacity of the recipient.

So too — with infinite separation — the light of His great kindness could not be received; the creations would be nullified out of existence. Therefore, the Attribute of Chesed needed to contract through the Attribute of Gevurah, which is the Attribute of Judgment, that measures the flow of kindness in limitation according to what the creations can bear.

And all this was before the revelation of the great light of kindness from Him — it was necessary that there first be contraction, so that afterward the light of kindness, when revealed, would be measured and limited according to the capacity of the creations.

Thus the world could exist through kindness, as it is written: “The world is built with kindness” (Tehillim 89:3).

If so, this contraction and this judgment are also included within the Attribute of Chesed, since they too serve the good of the creations, allowing them to receive the light of kindness.

And through this, the Divine Name becomes complete — “Hashem Elokim” — the perfect unity of mercy and judgment. Understand this well.

And this is the intent of our Sages in saying, “At first it arose in thought to create the world with the Attribute of Judgment.” And if you should ask — was not the main creation of the world from kindness, as mentioned above? If so, what does it mean

אבל מה שברא העולמות — הוא כי “לעת נעשה בהפצו כל, אזי מלך שמו נקרא” — על-ידי הנבראים שמכירים כח מלכותו והוד יקרו, ומתענגים מעבודתו, ומקבלים שכר בזה ובכא.

ואם-כן, היתה בריאת העולמות על-ידי חסדו הגדול שהופיע על הנבראים. אבל חסד הבורא יתברך — גדול מאד, אור צח ומצוחצח, שלא היו הנבראים יכולים לסובלו.

כמו משל באור השמש — אי אפשר להביט וליהנות מאורה, כי אם על-ידי מסך המצמצם האור כפי השעור שיוכלו הנבראים לקבלו וליהנות ממאורו.

כך, באור אלפי אלפים הבדלות, אור חסדו הגדול לא היו הנבראים יכולים לקבלו, והיו בטלים ממציאות. ונצטרך מדת החסד להתצמצם על-ידי מדת הגבורה, שהיא מדת הדין, שמודדת מדת החסד בצמצום כפי השעור שיוכלו הנבראים לקבלו.

וכל-זה קדם שיופיע אור שפעת החסד הגדול ממנו יתברך — הנה צריך להיות צמצום, כדי שאחר-כך כשיופיע אור החסד — יהיה מוגבל ומצמצם כשעור שיוכלו לקבלו.

כדי שיוכל להיות עולם על-ידי החסד, כמו שכתוב: (“עולם חסד יבנה” (תהלים פ”ט, ג’).

ואם-כן, זה הצמצום והדין נכלל גם כן במדת החסד, מאחר שהוא גם כן לטובת הנבראים, שעל-ידי זה יוכלו לקבל אור החסד.

ועל-ידי זה נקרא שם מלא “ה’ אלקים” — אחדות הגמור, והבן.

וזהו פונת רז”ל: “בתחלה עלה במחשבה לברוא העולם במדת הדין”. ואם תאמר — והלא עיקר בריאת העולם היה מצד חסד, כאמר לעיל? ואם כן, מה זה שעלה במחשבה לברוא העולם במדת הדין?

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim

Parshas Lech Lecha

that it arose in thought to create the world with the Attribute of Judgment?

To resolve this, they said, "He saw that the world could not endure." The meaning is: if the world had been created through kindness alone, it would not have endured — because of the overwhelming brilliance of His great kindness, as stated above.

Therefore, He preceded the Attribute of Mercy — meaning, even the "preceding thought" to create with Judgment was itself an act of Mercy, as explained above, so that afterward the creations would be able to receive the kindness.

Only that He "associated" it with the Attribute of Judgment — for without this, the illumination of kindness could not have been revealed to the creations.

Thus, the Attributes of Judgment and Kindness became joined — a single inclusive unity, as the term "association" (שותפות) implies, indicating oneness.

And this is the secret of "Direct Light" (*Or Yashar*) and "Reflected Light" (*Or Chazer*). For the Attribute of Kindness alone is the "direct light" — an unrestricted, unlimited flow, which the creations cannot receive.

And the Attribute of Limitation is called "Reflected Light," which returns the light, restrains it, limits it, and contracts it — so that its radiance will not shine too greatly for them to receive.

Yet both are called "lights," for through contraction they are able to receive the kindness.

And through this you will understand also why it was not written explicitly in the Torah as *beAvraham*, as we noted above. For if it had been written plainly in order — *beAvraham* — it would have indicated that through the "Direct Light" the heavens and earth were created.

And this is not so, as explained above — for it was necessary that there be "Reflected Light." Therefore, the letters of *beAvraham* were written in reverse, indicating the light that returns.

ולתרץ זה אמרו: "ראה שאין העולם מתקיים". פירוש — אלו הנה נברא בחסד לבד, לא הנה העולם מתקיים, מגדל הבהירות שמצד חסדו הגדול באמר.

לכן הקדים מדת הרחמים — פירוש, גם ההקדמה שעלתה במחשבה לברוא במדת הדין — היא גם כן רחמים, באמר, כדי שיוכלו לקבל החסד אחר כך.

רק ששתפו למדת הדין, שבלעדי זאת לא הנה כח הארת החסד מתגלה לנבראים.

ואם כן, נעשו מדת הדין והחסד משתפים כללות אחד — כלשון שתפות, המורה על יחוד אחד.

וזהו סוד "אור ישר" ו"אור חוזר", כי מדת חסד לבד — הוא הישר, בלי שום מונע וגבול, שאין כח בנבראים לקבלו.

ומדת הגבול נקראת "אור חוזר", שמחזיר את האור ומעכו ומגבולו ומצמצמו, כדי שלא יופיע אורו כל כך עד שלא יוכלו לקבלו.

ומכל מקום נקראים שניהם אורות, באמר — הצמצום מחייב שיוכלו לקבל החסד.

וכנה מבין גם כן מה שלא נזכר בתורה להדרי "באברהם", כמו שדקדקנו לעיל. כי אם הנה נכתב "באברהם" בתורה להדרי, בישר, באותיות "באברהם" — הנה מורה כי על-ידי "אור ישר" נבראו תולדות השמים והארץ.

ונה אינו באמר לעיל, שהנה צריך להיות "אור חוזר". ועל כן נכתבו האותיות של "באברהם" למפרע, המורה על האור החוזר.

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim

Parshas Lech Lecha

And behold, just as it is with the general goodness of the Creator, blessed be He — namely, the creation of the worlds, which required that there first be contraction from the side of Gevurah and Din, for the reason mentioned above — so it is constantly, in the present, and in particular, within every person.

For before Hashem, blessed be He, desires to reveal upon him His great kindness and to bestow good upon him, there must first be contraction and judgment from the side of Gevurah.

And this, too, is good for that person, in such a way that through it, he will later be able to receive the goodness of kindness.

For without the judgment and contraction that come to him beforehand, he would not be able to receive the light of the brightness of kindness that will come to him afterward, because of the intensity of that brightness, as was explained above concerning the creation of the worlds.

Therefore, our Sages said: “A person is obligated to bless for the bad just as he blesses for the good.” With joy, he must bless for the apparent bad just as for the good, for in truth, all is good.

Even that which appears as evil is also accounted for good — for through the contraction, the Attribute of Chesed is measured, which the Creator, blessed be He, desires to bestow upon him afterward.

He tempers it and limits it according to the measure he will later be able to receive.

And according to the greatness of the good that is in the Creator's knowledge to bring upon him, so must the contraction beforehand be great — for if the forthcoming good is great, the contraction that appears beforehand as evil will also be great.

And when he believes this, he will surely bless for the apparent evil with joy, just as he blesses for the good — for this is the beginning of the good.

And through this, he unites Gevuros with Chassadim — and understand this — thereby making the Name Havayah—Elokim complete as one.

And whoever possesses understanding and contemplates his ways will find the goodness that will afterward come to him.

וזהו, כמו שהוא בטובת הבורא ברוך־הוא הפלגית — שהיא בריאת העולמות, שהוצרך להיות מקודם צמצום מצד הגבורה והדין, לטעם הנזכר — כך הוא תמיד בהנה ובפטרות, אפלו בכל אדם.

כי קודם שחפץ השם יתברך להופיע עליו בחסדו הגדול ולהיטיב לו — צריך להיות מקודם צמצום ודין מצד הגבורה.

וזהו גם כן טובה לאדם ההוא, באופן שעל־ידי זה יוכל אחר־כך לקבל טובת החסד.

כי בלעדי הדין והצמצום שבה לו מקודם — לא היה יכול לקבל אור בהירות החסד שיבוא לו אחר כך, מגדל הבהירות, באמר למעלה בכללות בריאת העולמות.

ועל כן אמרו רז"ל: "חייב אדם לברך על הרעה, כשם שמברך על הטובה" — בשמחה וברך ברכה הרעה בשמחה, כי באמת הכל הוא טובה.

אפלו הרע ההוא גם כן לטובה יחשב, כי מצד הצמצום הוא שמצמצם מדת החסד, שחפץ הבורא יתברך להיטיב לו אחר־כך.

מטבילו עד שעור שיוכל אחר־כך לקבלו.

וכפי הטובה הגדולה שבדעת הבורא ברוך־הוא להביא עליו — כך צריך להיות הצמצום גדול מקודם, כי אם הייתה הטובה גדולה, הייתה הצמצום שמקודם שנגרע לו לרעה גם כן גדול.

וכשמאמין בזה, בודאי יברך על הרעה בשמחה, כמו שמברך על הטובה, כי זהו התחלה של הטובה.

ובזה מכלל גבורות בחסדים, והבן. ונעשה יחוד "הוי"ה אלקים" — שם מלא.

ומי שיש לו דעת ומשפיל על דרכיו — ימצא הטובה שתבוא לו אחר־כך.

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim

Parshas Lech Lecha

And if he does not find it, certainly those judgments were to atone for his sins and to bring him to eternal life, as our Sages said: "Afflictions cleanse a person's sins" (Berachos 5a).

ואם אינו מוצא — בודאי היו הדינים ההם לכפר עונותיו ולהביאו לחיי העולם הבא, וכמאמר רז"ל: ("יסורין ממרקין עונותיו של אדם" (ברכות ה' ע"א).

And surely there is no greater good than this — for one hour of spiritual delight in the World to Come is better than all the life of this world with all its pleasures.

ובודאי אין לה טובה גדולה מזו, כי "יפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה עם (כל תענוגיו" (אבות ד', י"ז).

And there is also no greater good than that through these judgments, one is afterward brought closer in his heart to Hashem, blessed be He, and comes to greater awe of Him, as is known.

וגם אין לה טובה גדולה ממה שיעלידי הדינים ההם נתקרב אחר-כך בלבבו אל השם יתברך, ומתירא יותר ממנו, כנודע.

And the wise man, whose eyes are in his head, will understand and contemplate his ways in this.

והחכם עיניו בראשו — להבין ולהשפיל בדרךיו בזה.

Therefore, we find in the Gemara (Taanis 23a) the story of Choni HaMe'agel, when the world needed rain. He drew a circle and stood inside it, and said, "Your children have turned their faces toward me, for I am like a son of the house before You. May it be Your will to have mercy upon Your children..."

ועל פן מצינו בגמרא (תענית כ"ג ע"א) במעשה דחוני המעגל, שנצטרך העולם למטר, ועג עיגה ועמד בתוכה, ואמר: "בניך שמו פניהם עלי, שאני כבן בית לביתך, יהי רצון שתרחם על בניך" כו'.

Then the rains began to fall with anger, and he said, "Not in this way did I ask, but rains of favor, blessing, and generosity." And then it began to rain gently.

התחילו לירד בועף, אמר: "לא כך שאלתי, אלא גשמי רצון, ברכה ונדבה", והתחיל לירד בנחת.

And why did the Omnipresent not begin to make it rain gently from the start, since the Creator, blessed be He, desired to fulfill the wish of the tzaddik?

ולמה לא התחיל המקום להוריד בנחת מתחלה, מאחר שהיה חפץ הבורא ברוך-הוא לעשות רצון צדיק?

Even this was for the reason stated above — that before any good descends into the world, there must first be contraction from the side of Gevurah, so that afterward the world will be able to receive the goodness.

אף הוא לטעם האמר, כי קודם ביאת שום טובה לעולם — צריך צמצום הבא מצד הגבורה, בכדי שיוכלו לקבל אחר-כך הטובה.

And through this, a single unity is made — kindness and severity joined together for one purpose, which is only good, as mentioned above.

ועלידי זה נעשה יחוד אחד — חסדים וגבורות. לכוונה אחת, רק טובה, כאמר למעלה.

And behold, our father Avraham, peace be upon him, served the Holy One, blessed be He, out of love — as the verse states, "Avraham, My beloved" (Yeshayahu 41:8) — and he held to the Attribute of Chesed alone.

והנה אברהם אבינו עליו השלום עבד את הקדוש ברוך-הוא מאהבה, כמו שאמר הכתוב (ישעיה מ"א, ח.) "אברהם אהבי", ואחז במדת החסד לבד.

And he taught the people of his generation to love Hashem, blessed be He.

והורה לבני דורו לאהב את השם יתברך.

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim

Parshas Lech Lecha

After this, when he begot Yitzchak, who held to the Attribute of Gevurah, as it is written, "The Fear of Yitzchak," as is known — Hashem, blessed be He, desired that the Attribute of Chesed and the Attribute of Gevurah be included together as one unity.

Therefore, He commanded Avraham concerning the binding of his son Yitzchak.

For at the time of the binding of Yitzchak, there was aroused within Avraham the Attribute of cruelty — to be cruel toward his son — out of love for the Blessed One.

And through this, the Chesed of Avraham was included within the Gevurah of Yitzchak.

Therefore it is called "Akeidah" — meaning binding — for there was a binding and connection of the Attribute of Chesed with the Attribute of Gevurah, and a single union was made.

Afterward came Yaakov, whose Attribute was Mercy — which includes both Gevuros and Chasadim.

For the Attribute of Mercy consists of Gevurah and Chesed, as mentioned above — since even the severities that arise from mercy serve to limit and measure the Chesed.

If so, the Patriarchs came in an order corresponding exactly to the pattern of creation: for through the great Chesed that Hashem, blessed be He, desired to reveal in the world, the great kindness was aroused to create the worlds.

But upon seeing that the world could not endure, it arose in thought to create it with the Attribute of Judgment, and to combine it with the Attribute of Mercy — for through both, compassion comes into the world. Understand this.

Therefore, when His attributes were revealed through the Patriarchs, it followed precisely that same order — first the Direct Light, the level of Avraham; afterward the Reflected Light, the Attribute of Yitzchak; and from both came the Mercy, the Attribute of Yaakov.

For even the severities themselves are mercy, as explained above.

ואחר זה, כשהוליד את יצחק, שאחז במדת הגבורה, כמו שכתוב "פחד יצחק" בנודע — ורצה השם יתברך שיהיו נכללין מדת החסד ומדת הגבורה בכללות אחד.

ועל כן צוה לאברהם על עקידת יצחק בנו.

כי בשעת עקידת יצחק נתעורר באברהם מדת אכזריות, להיות אכזר על בנו, מצד אהבת המקום ברוך הוא.

ועל־ידי זה נכלל החסד מדת אברהם בגבורה מדת יצחק.

ועל כן נקראת "עקידה" לשון קשור, שנתקשר ונתחבר מדת החסד במדת הגבורה, ונעשה יחוד אחד.

ואחר כך בא יעקב, שהוא מדת רחמנות, כלול מגבורות וחסדים.

שהיא מדת רחמנות, כאמור למעלה — שגם הגבורות שבאים מצד רחמנות, לצמצם מדת החסד.

ואם כן, באו האבות בסדר כמו שהיה בבריאת עולם — שעל־ידי החסד הגדול שרצה השם יתברך לגלות בעולם, ונתעורר החסד הגדול לברוא העולמות.

אבל על־ידי שראה שאין העולם מתקיים — עלה במחשבה לברוא במדת הדין, לשתפו במדת הרחמים, שעל־ידי שניהם בא הרחמים בעולם, והבן.

ועל כן, בהתגלות מדותיו על־ידי האבות, היה גם כן בסדר שהוא ממש — שמתחלה היה "אור הישר", בחינת אברהם, ואחר־כך "אור החוץ", מדת יצחק, ומצד שניהם בא הרחמים, מדת יעקב.

כי גם הגבורות — הוא רחמנות, כאמור למעלה.

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim

Parshas Lech Lecha

And this is the meaning of “And Hashem said to Avram, Go for yourself from your land” — that He hinted to him that through this journey a son would be born to him at the age of one hundred years, which corresponds to the Attribute of Gevurah.

Through this, Gevurah would be extended into the world, and His Divinity, blessed be He, would become known through Yitzchak, in the Attribute of Gevurah.

As the verse states, “And I will make you into a great nation... and I will bless you.” This is what we say: “The G-d of Yitzchak” — that His Divinity, blessed be He, would be revealed through the Attribute of Yitzchak.

“And I will make your name great” — this is what we say: “The G-d of Yaakov.” You might think that they would conclude with all of them, as separate, not unified — that the Attribute of Chesed would stand alone, and the Attribute of Gevurah would stand alone, without union, Heaven forbid.

Therefore the verse says, “And you shall be a blessing” — meaning, with you they conclude, and not with Avraham.

For the completion and final purpose of the Gevuros is only to be included within the Attribute of Chesed.

For even the Gevuros are for the good of the world, only that they serve to restrict and limit the Chesed, so that it may be received.

Thus, the main conclusion and ultimate intention is this — that all should be included within Chesed, for the purpose of the contraction from the side of Gevurah is to give birth to Mercy.

So that the people of the world will be able to receive the great light of Chesed — “And the kindness of Hashem is from everlasting to everlasting upon those who fear Him, amen selah; so may it be His will.”

“Blessed is Hashem forever, amen and amen.”

וזהו “ויאמר ה' אל אברהם לך-לך מארצך” — שרומז לו שעל-ידי הליכה זו יולד בן למאה שנים, הנה מדת הגבורה.

שיתפשט בעולם, שיתפרסם אלוהותו יתברך על-ידי יצחק במדת הגבורה.

כמו שאמר הכתוב: “ואעשה לגוי גדול... ואברכה” — זהו שאומרים “אלהי יצחק”, שיתפרסם אלוהותו יתברך על-ידי מדת יצחק.

“ואגדלה שמך” — זהו שאומרים “אלהי יעקב”. יכול יהיו חותמין בכולן, שלא יהיו כללות אחד ויחוד אחד, שיהיו נפרדים חס ושלום — מדת החסד לחוד ומדת הגבורה לחוד, בלי שום חסד חס ושלום.

תלמוד לומר: “והנה ברכה” — בך חותמין, ולא באברהם.

שהסיום וסוף פנויות הגבורות אינו אלא להכלל במדת החסד.

והן גם בן לטובת העולם, רק שהן לצמצום ולהגביל החסד עד שיוכלו לקבל.

ואם בן עיקר התמימה וסוף הפונה היא כך — להתכלל בחסד, שתועלת הצמצום שמצד הגבורות — הוא להוליד הרחמנות.

שהיו בני העולם יכולין לקבל את אור החסד הגדול — “וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו”, אמן סלה; וכן יהי רצון.

“ברוך ה' לעולם אמן ואמן”.

Menachem Nachum of Chernobyl

Me'or Einayim

Parshas Lech Lecha

[NOTE Summary

Avraham's journey of "Lech Lecha" embodies the inner process of Divine creation and personal transformation. Rabbi Menachem Nachum of Chernobyl explains that Hashem's command "Go for yourself" was more than a physical relocation — it was the cosmic expression of the soul's descent and the unfolding of Divine attributes within creation.

Initially, it "arose in thought" to create the world with *din* (strict judgment), yet Hashem "saw the world could not endure" and therefore "preceded mercy." This does not imply a change in His will, but rather reveals that even judgment itself is mercy — a constriction (*tzimtzum*) that allows the infinite light of kindness to be received. The act of limiting is itself an act of compassion, just as a teacher must reduce brilliance into graspable words for a student.

Creation thus depends on two complementary forces — *chesed* (kindness, expansive giving) and *gevurah* (restraint and measurement). Hashem's boundless kindness, compared to unfiltered sunlight, would have overwhelmed creation; therefore, the light had to pass through a filter of *din*. This balance produces *rachamim* (compassion), the perfect harmony of giving and limitation.

This principle repeats in human life. Before Divine blessing can manifest, a person must often experience contraction, difficulty, or challenge — not as punishment but as preparation. Suffering and delay refine the vessel, enabling one to receive deeper light later. Hence our Sages teach, "A person must bless for the bad just as he blesses for the good" (Berachos 54a). What appears as *din* is in truth the beginning of *chesed*.

The Chernobyler illustrates this through the story of Choni HaMe'agel (Taanis 23a): when the world needed rain, Choni prayed, but at first heavy, angry rain fell. Only after he clarified his request did gentle rain descend. Even Heaven's initial "harsh" rain was part of the process — a *tzimtzum* preceding mercy — for every Divine goodness must first be measured through *gevurah* so that the world can hold it.

Finally, Avraham, Yitzchak, and Yaakov reflect this cosmic pattern: Avraham embodies *chesed*, Yitzchak *gevurah*, and Yaakov *rachamim* — the synthesis of both. The Akeidah joined love and restraint into one unified devotion, binding mercy and judgment as one. Thus, the phrase "And you shall be a blessing" teaches that all severities ultimately conclude in *chesed* — for every restriction's purpose is to birth compassion.

Practical Takeaway

When life constricts — when prayers delay or hardship appears — one should not despair or interpret it as Divine distance. The Chernobyler teaches that contraction itself is mercy: Hashem is shaping your vessel so His light can enter without shattering you. The greater the future good, the greater the initial *tzimtzum*. Therefore, one who truly believes this can bless even the "bad" with joy, knowing it is the beginning of kindness.

Menachem Nachum of Chernobyl
Me'or Einayim
Parshas Lech Lecha

Chassidic Story

Once, Rabbi Menachem Nachum of Chernobyl faced a crushing financial decree that threatened to impoverish his community. His students found him calm, even joyous. When asked how he could rejoice, he answered: "If the Almighty is now contracting His kindness, it must be to reveal a deeper one. Were He to pour light without measure, we could not contain it. Let us dance while the vessel is being formed." Not long after, an unexpected benefactor restored their losses and more. The Rebbe smiled and said softly, "You see? The 'din' was only Hashem's way of preparing the world for more blessing."

END NOTE]